

DANSK PSYKOTERAPEUTISK SELSKAB FOR PSYKOLOGER

Videnskabeligt selskab af 1300 danske psykologer www.dpsp.dk

24.2.2026

**Dansk Psykolog Forening
Nationalt Videnscenter for Psykologi**

Høringssvar vedrørende

”Faglig norm for psykologfaglig behandling uden brug af psykiatriske diagnoser”

Tak for muligheden for at afgive høringssvar til udkastet.

Dansk Psykoterapeutisk Selskab for Psykologer (DPSP) bifalder, at der udarbejdes en faglig norm for psykologfaglig behandling uden anvendelse af diagnoser – dog afhængig af hvordan dette defineres.

DPSP vil gerne inddrages i det videre arbejde med dokumentet. Vi vurderer, at en meget stor andel af selskabets medlemmer arbejder med psykologisk behandling på måder, hvor diagnoser spiller en begrænset eller ingen rolle, afhængigt af hvordan man definerer arbejde med og uden diagnoser. Vi finder det væsentligt, at dokumentet opnår en bred faglig opbakning blandt Dansk Psykolog Forenings medlemmer.

Overordnet fremstår dokumentet relevant for psykologfaglig praksis, både med og uden anvendelse af diagnoser. Vi anbefaler dog, at det tydeliggøres, hvad der forstås ved at arbejde med henholdsvis brug af og uden brug af diagnoser.

Eksempelvis ses det i psykiatrien og i privat psykologpraksis, at der – uanset om patientens symptomer kan samles under en diagnostisk betegnelse – ofte ikke arbejdes direkte med symptomerne. I stedet kan der eksempelvis arbejdes med at styrke personlige kompetencer, psykiske egenskaber og ressourcer, fremme udviklingspotentialer, styrke problemløsningsevner, bearbejde eksistentielle dilemmaer eller bearbejde adfærd og relationelle mønstre i sociale kontekster. Undervejs i behandlingsforløb kan der evt. foretages målinger af symptomudvikling, diagnostiske kriterier, livskvalitet, funktionsniveau i familie- og arbejdsliv, mv.

Dette rejser en række afklaringsbehov i relation til dokumentets begrebsanvendelse:

- Kan ”at arbejde med brug af diagnoser” eksempelvis forstås som monitorering af symptomintensitet og -hyppighed, uanset om interventionerne er rettet direkte mod symptomerne?
- Vil måling af symptomstyrke og -udvikling i sig selv blive betragtet som arbejde med diagnoser, selv når behandlingsindsatsen ikke er symptomfokuseret?
- Betyder ”ikke at arbejde med diagnoser”, at man ikke kender til eventuelt stillede diagnoser, ikke forholder sig til de symptomer, der kan lede frem til en diagnose, eller at man i behandlingen undlader systematisk symptomreduktion?

DANSK PSYKOTERAPEUTISK SELSKAB FOR PSYKOLOGER

Videnskabeligt selskab af 1300 danske psykologer www.dpsp.dk

- Eller er det hensigten, at man uden brug af diagnoser godt kan arbejde med og forholde sig til oplevede symptomer, men uden at samle dem i diagnostiske kategorier og anvende diagnostiske betegnelser?

Som eksempel rapporteres symptomer som flashbacks, undgåelse af triggere for genoplevelse og forhøjet alarmberedskab ofte efter traumatiske hændelser. Når man arbejder uden brug af diagnoser, indebærer det da, at man skal undlade at samle disse symptomer under betegnelsen PTSD, undlade systematisk symptomreduktion, eller undlade at monitorere symptomudvikling over tid?

DPSP fremsætter endvidere en stærk anbefaling om, at betegnelsen *psykiatriske diagnoser* ændres til *psykiske diagnoser* – alternativt *mentale diagnoser*. Begreberne *psykiske diagnoser* og *mentale diagnoser* anvendes bredt i sundhedsfaglige organisationer, på universiteter og i medier.

Psykiatri betegner dels en sektor (regionspsykiatrien og privatpraktiserende psykiatere), dels et lægeligt speciale med anvendelse af biomedicinsk behandling. Psykiske diagnoser stilles imidlertid både i og uden for psykiatrien og af både psykologer og psykiatere, ligesom behandling af personer med psykiske diagnoser foregår både inden for og uden for psykiatrien og med såvel psykologiske som medicinske interventioner. Vi mener derfor ikke det er retvisende at anvende begrebet ”psykiatriske diagnoser”.

Af samme grunde anvender WHO ikke betegnelsen *psychiatric* i ICD-11, men har eksempelvis ændret terminologi fra *psychiatric* til *mental* i en række centrale begreber. Tilsvarende er det i den danske udgave af ICD-10 samt i Sundhedsdatastyrelsens principbeslutninger for oversættelsen af ICD-11 besluttet ikke at anvende betegnelser som psykiatrisk lidelse, psykiatrisk symptom eller psykiatrisk diagnose.

I udkastet skelnes der mellem psykiske diagnoser og psykiatriske diagnoser. Psykiske diagnoser defineres her som eksempelvis kognitive tests og neuropsykologisk udredning. DPSP finder ikke denne definition retvisende. Begrebet psykiske diagnoser bør forbeholdes de alment anerkendte diagnostiske klassifikationer, jf. ICD og DSM. Kognitive tests og neuropsykologisk udredning er undersøgelses- og vurderingsredskaber, hvis resultater kan indgå i en overordnet diagnostisk stillingtagen, men fører i sig selv ofte ikke til, at der stilles en diagnose.

Ligeledes defineres psykiatriske diagnoser i udkastet, som diagnoser baseret på ICD-10. Denne definition vurderes ikke at være valid, retvisende eller hensigtsmæssig.

Det anføres at ”Psykologen forventes at beherske både kvantitative og kvalitative videnskabelige metoder, samt et grundlæggende kendskab til forskellige teori-, forsknings- og evidensbaserede metoder og tilgange til undersøgelse og intervention.”

DPSP anbefaler, at formuleringen ”*grundlæggende kendskab*” ændres til ”*indgående kendskab*”. Dette kan tydeliggøre, at psykologfaglig virksomhed altid skal hvile på et solidt videnskabeligt fundament, og kan samtidig bidrage til en klarere afgrænsning af psykologfaget i forhold til andre faggrupper, der arbejder med psykoterapi, rådgivning og lignende.

Det kunne i dokumentet fremhæves, at psykologer er en specialiseret faggruppe, som kan give fagligt forsvarlig psykologisk behandling, herunder psykoterapi, og er i stand til at forholde sig til diagnoser og symptomer hvis det er relevant, uanset om psykologen i et givet forløb ikke arbejder med udgangspunkt i diagnoser. Mange psykologer vil i nogle forløb forholde sig til symptomer og diagnoser, i andre ikke.

DANSK PSYKOTERAPEUTISK SELSKAB FOR PSYKOLOGER

Videnskabeligt selskab af 1300 danske psykologer www.dpsp.dk

Afslutningsvis vil DPSP minde om, at de gængse diagnostiske klassifikationssystemer ICD-10, ICD-11 og DSM-5 er deskriptive systemer. De beskriver oplevede symptomer, men forklarer ikke årsagerne til symptomerne og angiver ikke i sig selv, hvilken behandling der er relevant. WHO definerer i både ICD-10 og ICD-11 psykiske diagnoser som lidelser/forstyrrelser/tilstande (*disorders*) frem for sygdomme (*illness, disease*). Myndighederne har i tråd hermed oversat *mental disorder* i ICD-10 til psykisk lidelse, og i ICD-11 til psykisk forstyrrelse eller psykisk tilstand.

At arbejde med diagnoser kan således betyde, at patientens beskrevne symptomer afspejles i en diagnostisk kategori, uden at diagnosen fastlægger en forståelse af ætiologiske eller vedligeholdende faktorer eller valg af intervention. Dette stemmer overens med Sundhedsdatastyrelsens opfattelse af diagnosen som "primært et redskab til sundhedsfaglig kommunikation, dokumentation, statistik og forskning" og ikke som et afgørende grundlag for valg af behandling. Samtidig er vi klar over udfordringen med, at sundhedssystemer kan organiseres ud fra diagnostiske afgrænsninger, som kan anvendes som styrende kriterium for behandlingstilbud.

Med venlig hilsen

Dansk Psykoterapeutisk Selskab for Psykologer

& Diagnoseudvalget www.spdu.dk

P.b.v.

Klaus Pedersen, formand, specialpsykolog i psykiatri, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien.

Kirsten Grage, næstformand, specialpsykolog i psykiatri, chefspsykolog Region Hovedstadens Psykiatri.

Mette Vinum, bestyrelsesmedlem, cand.psych, autoriseret, specialist i psykoterapi, privatpraktiserende ydernummerpsykolog.

Karen Aursand, bestyrelsesmedlem, cand.psych., autoriseret, specialist i psykoterapi, privatpraktiserende ydernummerpsykolog.

Henrik Thorndal Machon, bestyrelsesmedlem, cand.psych., Psykiatrien Region Syddanmark.

Ulrik Bohnsen, bestyrelsesmedlem, specialpsykolog i psykiatri, privatpraktiserende ydernummerpsykolog.